

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Звернення уваги науковців до формування професійної компетентності зумовлено переходом світової спільноти до інформаційного суспільства, де пріоритетним вважається не просте накопичення студентами знань та предметних умінь і навичок (мета так званої «знаннєвої педагогіки»), а й формування уміння вчитися, оволодіння навичками пошуку інформації, здатності до самонавчання упродовж життя. Це вимагає від вищої школи надати молодій людині елементарні можливості інтегруватися в різні соціуми, самовизначитися в житті, активно діяти, бути конкурентоспроможною на світовому ринку праці.

Традиційний підхід в освіті прагне до того, щоб учень отримав якомога більше знань. Проте рівень освіченості, а тим більше в сучасних умовах, не можна визначити через обсяг знань. Компетентнісний підхід в освіті вимагає від учнів уміння вирішувати проблеми різної складності, ґрунтуючись на наявних знаннях. Цей підхід відрізняється не власне знаннями, а здатністю ефективно їх використовувати. Традиційний підхід прагне до результату, який показує, що нового дізнався студент під час навчання. А компетентнісний підхід дає зрозуміти, в яких конкретних сферах діяльності доцільно застосування отриманих знань.

Обидва підходи прагнуть розвинути в студентові певні якості особистості, сформувати систему цінностей. Відмінності пов'язані з різними уявленнями про способи досягнення бажаного. При традиційному підході вважається, що всього цього можна досягти шляхом придбання нових знань. Компетентнісний підхід у навчанні розглядає отримання досвіду при самостійному вирішенні проблем.

Таким чином, рішення проблем у першому випадку виступає як спосіб закріплення знань, а в другому – це сенс всієї освітньої діяльності.

Ключові компетентності – це універсальні способи діяльності, при освоєнні яких людина розуміє ситуацію і досягає бажаних результатів у професійному та особистому житті в умовах конкретного суспільства. Застосовуючи компетентнісний підхід під час навчання, викладач готує учня до подальшого дорослого життя, сприяє його успіху в подальшому.

Підготовка висококваліфікованого фахівця професійної освіти є основним етапом в процесі її реформування. Відбуваються зміни, які необхідні для того, щоб забезпечити підвищення якості освіти випускників та приведення їх компетенцій у відповідність із запитами роботодавців у різних сферах діяльності. Компетентнісний підхід у професійній освіті формує нову модель майбутнього фахівця, який відповідає умовам економічного розвитку країни і затребуваний на ринку праці.

Цей підхід дозволяє актуалізувати у студентів попит на освіту і забезпечує високу якість підготовки майбутніх фахівців. Компетентнісно-діяльнісний підхід найкраще здійснювати при використанні модульної технології, яка дозволяє гнучко будувати зміст освіти з блоків, використовувати різні форми і види навчання, вибирати найбільш вдалі для певних груп учнів.

При цьому підході цілі освіти пов'язані з об'єктами і предметами праці, а також з виконанням певних конкретних функцій. Можна сказати, що результатом освіти буде сукупність результатів по становленню та розвитку основних компетенцій, які будуть доповненням до звичних цілей освіти.

Велика увага при компетентнісному підході повинна приділятися самостійній роботі студентів. Це може бути виконання домашніх завдань, підготовка рефератів і повідомлень за допомогою додаткової літератури. Зростання компетенції студента в професійному сенсі має на увазі не тільки виконання вказівок викладача, але й пошук ефективних способів навчання.

Компетентнісний підхід передбачає зміну інших компонентів, включених в освітній процес. Це педагогічні технології, зміст, засоби оцінки і контролю. Величезну роль відіграють такі активні методи навчання, як рішення ситуаційних завдань, спілкування, диспути, дискусії, виконання проєктів.

Впровадження такого навчання допомагає розвинути творче мислення і привернути інтерес студентів до важливих питань у подальшій професійній діяльності. Суттю освітнього процесу стає створення різних ситуацій і підтримка дій, що призводять до формування будь-якої компетенції.

У підсумку можна сказати, що підвищити ефективність навчання у професійній освіті допомагає реалізація компетентнісного підходу за умов конструктивної взаємодії з майбутніми роботодавцями, науково-методичного змісту підготовки фахівців і мотивації студентів до отримання високого рівня своєї професійної діяльності.